Anul XV — Sibiiu, Mercuri 29 Aprilie (11 Maiu) 1898 — Nr. 92

ABONAMENTELE

Pentru Sibiiu:

1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarchie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERȚIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-oară 6 cr a treia-oară 5 cr., și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Poplăcii Nr. 15.

Telefon Nr. 14.

Se prenumeră și la poste și la librării.

Epistole nefrancate se refusă. — Manuscripte nu se înapoiază

Numeri singuratici à 5 cr. sĕ vênd la »Tipografia«, soc. pe acțiuni

CONVOCAREA ADUNĂREI DELA BLAJ.

Primim spre publicare următorul act, căruia îi dăm cu vie bucurie locul de frunte al ziarului nostru:

CONVOCARE.

In vederea, că la 3/15 Maiu a. c. se împlinește o jumĕtate de veac dela măreața **adunare de pe „Câmpul Libertății" a Românilor din 1848, în care s'a proclamat în mod sacru și solemn credeul nostru politic, pe care îl mărturisim și azi;**

și în firma convingere, că rĕspundem unei dorințe generale, reclamate de opiniunea publică și sentimentul obștesc al poporului nostru:

subscrișii convocăm prin aceasta, la Blaj,

pe ziua de 3/15 Maiu 1898

o adunare publică de popor

în scopul de a celebra în mod festiv memoria acestei epocale adunări a părinților și străbunilor nostri.

Dr. Ioan Rațiu.
George Pop de Băseşti.
Dr. Teodor Mihali, advocat în Dej.
Dr. D. Ciuta, advocat în Bistrița.
Rubin Patița, advocat în Alba-Iulia.
Alexandru Filip, advocat în Abrud.
(*Din Abrud și jur*).
Grigorie Sima, — preot.
Candin David, director și proprietar de mine.
Ioan Macaveiu.
Alexandru Danciu, preot rom. gr.-or.
Ioan Todescu, paroch rom. gr.-or.
Vasilie Chirtop, advocat.
Dr. Zosim Chirtop, advocat.
Iosif Arieșan, preot gr -cat.
Nicolau Palade, teol. abs.
Clement Aiudean.
Iuliu Poruțiu, preot gr.-cat.
Nicolau Coroiu Ponorean.
Ioan Dejenariu jun.
Dr. Laurențiu Pop, advocat.
Aurelian Danciu, director de mine.
Silviu Lazar, comptabil.
Dr. Basiliu Preda, advocat.
Nicolau Onețiu, preot gr.-or.
Florentin Corcheșiu, canc. advoc.
Demetriu Goia, preot gr.-or.

Constantin Cothișel, preot rom.
Iosif Gomboș.
Ariton M. Popa, preot.
Nicolau David, proprietar.
Simion Dandea, comptabil.
Nicolau Adamovici, paroch.
(*Din Sĕlište și jur:*)
Ioan Banciu.
Nicolae Coman.
Dumitru Popp.
Ioan Juga.
Nicolae Comșa.
Ioan Popu.
Ioan B. Comșa.
Dumitru Roman.
Ioan Pintea.
D. Poppa.
Ioan Oprean.
Ioan Bucșan.
Mateiu Rădulescu.
Iosif Simonetti.
Daniil Neamțu.
S. Simonetti.
Ioan Borcia.
Ioan Steflea.
Ioan Feica.
Nicolae Hanciu.
Iosif Vestariu.
Andreiu Dordea.
Niculae Vasiu.
Teodor Petruțiu.
Oprea Steflea.
Nicolae Laschu.
Dumitru Moga.
Nicolae Mosora.
Nicolae Munteanu.
Theodor Popa.
Nicolae Hășigan.
Ioan Pascu.
Ioan Buzdughină.

Ilie Comșa.
Lazar Stroia.
Ioan Borcia.
Ioan Bĕrzan.
Nicolae Gherghina.
Ioan Șiația.
Lupea I. Comșa.
A. Banciu.
Dumitru Vulcu.
Nicolae N. Țintea.
H. Șimanca.
Bucur Comșa.
Dumitru Bloțiu.
George Peligrad.
Ioan Peligrad.
Oprea Baciu.
Petru Comșe.
Dumitru.... (nedescifrabil).
Ioan I. Hînsa.
Dumitru Cruțiu.
Ioan Sora.
Petru I. Comșa.
Nicolae Neamțu.
Ionel Comșa.
Ioan Popescu.
Niculae Têbu.
Petru Apolzan.
Nicodin Costandel.
Antoniu Dragomir.
Nicolae Apolzan.
Petru Sărău.
Ioan D. Bîrs.
Ioan Murĕșanu.
Valeriu Popoviciu.
(*Cluj*).
Iuliu Coroian, advocat în Cluj.
Dionisiu Vaida.
Dr. Georgiu Ilea.
Alexiu Pop.
Basiliu Podoabă.
Laurențiu Pascu.
Dr. Cassiu Maniu.
Dr. Iuliu Maniu.

M. Albon.
Nic. Bobeș.
Emeric Pop.
Augustin Giurgiu.
N. Căciulă.
Alexandru Filip.
Gavriil Karsai.
Dr. Stefan Morar.
Ioan Hossu.
Ioan Laslo.
Tuliu Roșescu.
Daniil Sabo.
Traian D. Erdélyi.
Sebastian Brênduşan.
Emil Sabo.
Iuliu Bucur.
Alexandru Birtolom.
Eugen Porea.
Nicolau Pop.
Teodor Miron.
Teodor Cherebețiu.
Aurel Ijac.
Ioan Moga.
Ioan Giurgiu.
Iuliu Chirilă.
Enea Andrea.
Lucian Balint.
Ioan Mesaroș.
Victor Fodor.
Iustin Pop.
Aurel Iustian.
Toma Vasîncă.
A. Căpușan.
Partene Suciu.
A. Sălĕgianu.
(*Din Turda și jur*).
Iuliu Vlăduț.
Simeon Pop, protop. gr.-cat.
Vasiliu Micușan, teolog gr.-cat. abs.
Ioan Mesaroș, adv
Ioachim Rațiu.
Ioan Gaia.

Niculae Tămaș, protop. onor.
Teodor Trombitaș, învĕțător.
Dimitrie Ianchi, comerciant.
Ioan Stoica, v.-protop.
Al. Ramonțianu.
Ioan Lupu.
Silviu Bologa.
Romul Ramonțianu.
Iuliu Ilianu, cooperator gr.-cat.
Vasile Morar.
Emil Olteanu.
Nic. Solomon.
Dem. Metea.
(*Din Miceşti și jur*).
Ioachim Totoianu.
Enea P. Bota.
Nicolau Anca.
George Heieușiu.
Teodor Crișan.
Ioan Dăianu sen.
Ilie Bălgrădean.
Niculae Ciugudean.
Georgiu Giga.
Petru German.
Iacob Drașovean.
(*Din Teiuș și jur*).
Efrem Rațiu.
Iacob Lucaciu.
Gavrilă Rațiu.
Iulius Popu.
Aurel Sêrb.
Teodor Lucaciu.
Demetriu Marcu.
Alimpe Barb.
Vasilie Oțelu.
Iacob Popa.
Gregoriu Bălan.
Teodor Muntean

(Va urma).

La Blaj!

Cuvêntul de ordine este dat. De acum nu mai discutăm, nu mai argumentăm, nu mai combinăm, ci lucrăm.

La Blaj! — asta este ţinta.

La Blaj! — asta sĕ ne fie devisa.

Avem drept — după toate codurile dumnezeeşti, fireşti şi omeneşti, ca sĕ sĕrbăm memoria faptelor măreţe ale părinţilor nostri, şi avem şi datoria, şi voinţa, ca sĕ o sĕrbăm.

Am sĕrbat noi întotdeauna şi pretutindenea această sfântă zi a istoriei noastre.

Dar' acum, la 50 ani, acum la aniversarul general al epocei strălucite a tuturor popoarelor, acum şi datoria noastră e mai mare, şi dreptul nostru e mai evident. Nu facem decât ceea-ce am mai făcut într'alţi ani, decât ceea-ce şi puternicii nostri stăpânitori au făcut înaintea noastră.

Ei au făcut cu alaiu, cu pompă, cu strălucire — şi doar' cu silă.

Noi, mai simplu, mai fără alaiu, dar' cu inimă curată, sincer şi mînaţi numai de sentimentele noastre, moştenite din neam în neam, dela străbunii nostri.

Avem datorii de ordine etică care ne impun aceasta, şi putere legală, care sĕ ne oprească nu cunoaştem.

Forţa brutală, volnica putere de stat, tirănia şi impietatea, ura şi şovinismul orb, pĕcatul şi minciuna cu toate mijloacele lor morale — pot sĕ ne oprească, pot sĕ ne împedece, — dar' atunci nu noi, ci libertatea, umanismul, constituţiunea, legile statului şi legile firei vor fi lovite şi încălcate.

Ear' lovitura aceasta nu poate fi comisă nepedepsit, pentru-că natura sĕ rĕsbună de sine, libertatea îşi ia satisfacţie strălucită dela toţi dispreţuitorii ei, ear' umanitatea va condamna inapelabil şi va infiera cu suveranul seu dispreţ pe toţi cei-ce încalcă legea unei ţĕri şi dreptul unui popor.

Vadă apoi ei, puternicii şi volnicii, cum vor rĕspunde înaintea forului nepreocupat al opiniunei publice din lumea civilisată.

Noi n'avem sĕ ne preocupăm de aceasta. Noi *una* sĕ avem în vedere: *datoria noastră sfântă.*

Aceasta sĕ ni-o împlinim în mod vrednic, cu demnitatea recerută de momentuositatea şi sfinţenia causei poporului nostru.

Vocea sufletului nostru sĕ o ascultăm, după-cum ne dictează inima şi mintea noastră sĕ lucrăm, ear' ceialalţi facă-'şi datoria lor.

Din măreaţa adunare, ce vrem sĕ comemorăm mai ales două *momente mari* se ridică maiestos înaintea noastră:

Iubirea de neam şi unirea frăţească.

Acestea sĕ fie călĕuzele noastre. Părinţii nostri 'şi-au iubit neamul mai pe sus de toate. Această iubire 'i-a condus, şi 'i-a adunat ca prin farmec, pe *câmpia Blajului.* Iubirea aceasta, încălzită de alipirea lor neclintită către tron şi patrie, şi luminată de sublimele principii: libertate, egalitate şi frăţietate le-a inspirat lor toate cuvintele şi faptele măreţei adunări.

Această iubire au voit ei sĕ ni-o transmită nouĕ cu toată forţa ei creatoare şi mântuitoare, şi în acest scop au consacrat prin jurămênt solemn şi pĕtrunzĕtor *legătura sempiternă a frăţietăţei*, pe care mama natură a stabilit-o între cei de o limbă şi un sânge.

Mai ales aceste douĕ momente sublime şi eterne prin firea lor au sĕ ne conducă şi pe noi.

La Blaj deci, cu entusiasm şi hotărîre. Acesta sĕ fie cuvêntul nostru de zi!

Sibiiu, 10 Maiu n.

Convocarea *ce publicăm în fruntea numĕrului, ştim că a fost aşteptată cu dor şi nerăbdare şi sûntem convinşi, că va fi aprobată de toţi Românii cu sentiment.*

Subscrierile se vor continua, deşi simţim că iscăliturile acestea sûnt numai o formalitate pentru noi, căci nu ne îndoim, că toată suflarea românească din această ţeară ar fi iscălit dacă 'i-s'ar fi dat putinţă.

Adunarea convocată va fi înştinţată în toată regula autorităţei competente în Blaj. Atitudinea guvernului fireşte că nu o putem şti. Asta nici nu e treaba noastră.

Atâta ştim, că cei mai distinşi fruntaşi ai nostri 'şi-au pus numele lor garanţă pentru ordinea perfectă şi lojalitatea cea mai strictă ce va domnì în adunare.

Proces de presă. Acuşi se va pertracta în Cluj procesul de presă intentat contra energicului ziar săsesc *Kronstädter Zeitung* din Braşov. Aşa se vede, că guvernul persecută cu dragoste şi pe compatrioţii nostri Saşi, că prea curênd se urmează unul după altul procesele de presă.

Cutezanţa maghiarisărei. Tot mai mult cutează campionii, mascaţi şi nemascaţi, ai maghiarisărei.

Ei pĕtrund tot mai adânc în ţinuturile curat româneşti şi săseşti.

Astfel ziarele ungureşti anunţă, că acum *Duminecă*, chiar la 15 Maiu! *Nemzeti szövetség* va inaugura secţiunea sa şi în *Sebeşul-săsesc.* Chiar lupul maghiarisărei în piele de miel, vestitul *Herczegh Mihály* va venì din acest prilej la Sebeş, ca sĕ propoveduiască principiile maghiarisărei.

Ba, ce e mai mult, acesti agenţi 'şi-au pus ochiul şi pe — *Sibiiu*! Se vorbeşte, că şi aici vor sĕ facă secţiune. — Mare cutezanţi sûnt agenţii maghiarisărei!

Pentru 3/15 Maiu.

Pregătiri în România.

— Scrisoare particulară. —

Bucureşti, 7 Maiu 1898.

Pregătirile mari şi serioase ce s'au făcut, şi zilnic se continuă în Bucureşti, pentru a 50-a aniversare a memorabilei zile de 3/15 Maiu 1848, pe lângă faptul că fac multă cinste acelor-ce s'au angajat cu aranjarea lor ne îndreptăţesc încă foarte mult şi la speranţa unui frumos şi strălucit succes, — succes, — în care îşi are meritul seu netăgăduit şi presa română de aici, care zi de zi publică însufleţitoare articole pentru sĕrbarea ce Liga culturală, alăturea cu comitetele naţionale studenţeşti 'şi-au propus sĕ facă în întreagă Ţeara-Românească.

Adresa şi programul pe care comitetul central executiv al Ligei 'l-a adresat tuturor secţiilor ei, şi pe care 'l-aţi publicat şi dumniavoastră în „Tribuna" în zilele trecute, au avut un viu rĕsunet în sufletele tuturor Românilor. Pretutindenea s'au luat mĕsuri urgente de sĕrbătorire, cu programe ce-'ţi umple inima de entusiasm şi bucurie.

Se lucrează neîncetat şi cu multă însufleţire, ca ocasia aniversărei zilei de 3/15 Maiu — se pună în mişcare toată ţeara — pentru a-'şi da cuvêntul ei decisiv şi unanim şi de astă-dată, şi a se arĕta în faţa duşmanilor neamului nostru şi a lumei întregi, că în acţiunile mari naţionale, cu toţii una sûntem, şi că nimic nu este în stare sĕ atingă comunicarea sentimentelor dela fraţi la fraţi. Peste 50 de societăţi din Bucureşti invitate fiind de Ligă, au promis că vor lua parte la sĕrbările din 3 Maiu, cu drapele şi insigniile lor deosebite.

Comitetul naţional studenţesc din Bucureşti, alăturea cu entusiastii lor colegi din Iaşi, în vederea generalisărei acestei sĕrbări nu s'au mărginit a face apel numai la cetăţenii oraşelor mai de frunte ale României, ci s'au adresat până chiar în comunele cele mai depărtate, îndemnând prin însufleţitoare scrisori pe popor la sĕrbătorire şi rugând pe preoţii locali, ca după terminarea sf. liturgii sĕ vestească poporului însemnătatea zilei de redeşteptare naţională a fraţilor lor asupriţi de peste munţi.

Pentru înlesnirea şi ajungerea acestui scop, comitetul naţional studenţesc din Bucureşti pe lângă aceea că-'şi va trimite delegaţii sei, cari se organiseze împreună cu Liga sĕrbătorile acestea în mai multe de 12 oraşe pe aceeaşi zi, va mai publica în zilele acestea şi un *manifest* către toată ţeara, prin care provoacă pe cetăţeni a le da tot spriginul posibil în aranjarea sĕrbărilor ce reclamă activitatea tuturor acelora, ce interesele românismului mai pe sus le pun de ori-ce alte consideraţii josnice şi personale.

Acelaşi lucru am aflat că-'l va face şi comitetul naţional studenţesc din Iaşi.

Tot cu ocasia sĕrbărilor dela 3 Maiu va apărè un mare ziar festiv numit: *Câmpul libertăţei*, fiind în întregime consacrat evenimentelor de acum 50 de ani.

Mai mulţi scriitori de valoare literaţi şi ziarişti distinşi au promis articole pentru acest ziar: ca domnii V. A. Urechiă, Haşdĕu, Tocilescu, M. Vlădescu, A. C. Popovici, Delavrancea, Ionel Grădişteanu, Onciul, Ionescu-Gion, Ovidiu Densuşianu, I. N. Bogdan, Jorga, Coşbuc, Vlăhuţă, Neniţescu etc.

În acest ziar se vor cuprinde pe lângă portretele conducĕtorilor mai însemnaţi ai luptei naţionale din 1848 şi o scurtă biografie a fiecăruia dintre dînşii, precum şi instituţiile culturale dela Blaj, cu măreaţa adunare de pe Câmpul libertăţei.

Portretul nemuritorului *Iancu* se va scoate în mii de exemplare, care se va vinde pe un preţ moderat în folosul Ligei culturale.

Prin activitatea deamnă de laudă a Ligei culturale şi a acestor douĕ comitete naţionale studenţeşti ce sûnt ajutorul cel mai puternic al ei, ne place mult a crede, că în ziua de 3/15 Maiu curent, ca nici-odată până acum dela o margine până la ceealaltă a ţĕrei româneşti se va întinde o frumoasă sĕrbătoare naţională, la care alăturea de entusiastele noastre cântece naţionale se vor auzì cele mai energice protestări contra politicei agresive de desnaţionalisare ce Ungurii — asupritorii fără milă, de mult au pornit contra iubiţilor, dar' nefericiţilor nostri fraţi de peste Carpaţi...

*

La sĕrbările ce se vor aranja în Bucureşti, cu ocasia acestei zile de vecinică aducere aminte, vor participa în corpore toţi studenţii şi Românii transilvăneni, aflători în capitală cu insignii distinctive. Anume *ei vor purta* în fruntea cortegiului un *drapel naţional învĕluit în negru* — semnul tristei situaţii în care se află şi azi Românii de sub coroana sf. Ştefan, precum şi o cocardă tricoloră pe piept, transversată cu o pantlică de doliu.

Impresia şi efectul ce-'l va produce în public această manifestare a Transilvănenilor se poate prevedè de pe acum. Ea numai în favorul nostru poate sĕ fie!

Cu organisarea acestui *„monom" membrii presenţi* ai studenţilor şi Românilor din Transilvania, Bănat, Bihor, Macedonia — aflători în Bucureşti în şedinţele lor de azi, 26 Aprilie st. v. a. c., ţinută la Ligă sub presidenţia ilustrului D. *St. Perieţeanu-Buzĕu*, preşedintele Ligei, secţia Bucureşti, *au însărcinat* pe următorii domni: *Septimiu B. Murĕşan, O. Naum şi I. Scurtu*, cari vor avè sĕ aducă tuturor celor în drept la cunoştinţă dispoziţiile ce vor lua la propunerea dlui Perieţeanu, pentru buna reuşită a manifestărei noastre.

Dl *Perieţeanu-Buzĕu*, care a avut norocoasa idee, de a ne strînge pe toţi Transilvănenii cu această ocasiune — primească şi pe această cale mulţumirile noastre, şi asigurarea că prin iniţiativa aceasta 'şi-a câştigat înaintea noastră a tuturora un nou titlu de respect şi devotament.

C. O. Pandeanu.

Sĕrbări la noi.

— Invitare. —

Din *Iclănzel* (pe Câmpie) primim următoarele: Invitare la *sĕrbarea şi maialul îndatinat*, ce se va ţinè în Iclănzel la *3/15 Maiu* a. c., în folosul şcoalei române din loc.

Program: La 9 ore a. m. serviciul divin. La 10 ore a. m. dansuri poporale. La 1 oră d. a. şedinţa publică a despărţ. XXV. al Asociaţiunei. La 2 ore d. a. începutul dansului inteligenţilor. La 4 ore d. a. „Căluşerul" şi „Bătuta" executate de 12 tineri din loc. Producţiunea coriştilor din loc. Întrarea de persoană 1 fl., de familie 2 fl. v. a. Ofertele mărinimoase se vor cuita. Iclănzel, 9 Maiu 1898. P. comitetul aranjator; Suciu—Orbean. NB. Victualele sûnt concrezute st. fam.

1848.

Cronica anului.

Pesta, 10 Maiu.

Palatinul Stefan a dat trei ordinaţiuni contrasemnate de ministrul Szemere şi adresate Croato-Slavonilor. Ordinaţiunea primă declară toate ordinaţiunile lui *Iellacicĭ* de nule, provocându-'l sĕ dee contra-cerculare în restimp de trei zile, ear' de acum înainte are sĕ asculte poruncile palatinului. A doua ordinaţiune desleagă oficianţii croato-slavoni dela împlinirea celor ordinate de Iellacicĭ. A treia ordinaţiune este adresată baronului Hrabovsky, generalul comandant al Croaţiei împuternicindu-'l, ca la sosirea comisarului regesc, care »va cerceta causa nemulţumirilor« sĕ fie în ajutor. Lui Hrabovsky se mai dă puterea de a dispune asupra dreptului statariu.

(Gaz. de Trans.)

Buda, 10 Maiu.

Tinerimea pestană a aranjat seara la 10 ore comandantului suprem de armată Lederer un »Katzenmusik«. Comandantul 'i-a împrăştiat cu forţa armei. Lederer a fugit la Viena.

(Kerékgyártó: Nev. napok).

Sibiiu, 10 Maiu.

»S. Bote« scrie: Cum se aude în Cluj domneşte mare turburare cu privire la adunarea poporului român anunţată pe 15 Maiu. Noi totuşi nu ne îndoim, că aceea, ca şi cea de mai nainte, va decurge fără nici o turburare a ordinei publice, despre ce ne garantează şi participarea episcopului gr.-neunit Şaguna. Resultatul adunărei însĕ, după toate probabilităţile, nu va fi chiar favorabil unioniştilor«. (Nr. 43).

Comorn, 10 Maiu.

In adunarea comitatensă ţinută la 1 Maiu s'a hotărît sĕ se trimită la dieta din Transilvania doi deputaţi pentru a *ajuta uniunea.* S'au ales Lud. Mar şi Lad. Beöthy. Precum se aude, zice »Gazeta«, şi alte comitate vor face aşa. Deputaţii comitatului Co-

---

FOIŢA „TRIBUNEI".

Icoane şi întêmplări din 1848

de

Vasilie Moldovan.

*

Reproducem aceste pagini actuale din memoriile regretatului Vasilie *Moldovan*, apărute mai anii trecuţi într'un frumos volum. *Vas. Moldovan*, cunoscut din *„cronica anului 1848"* a „Tribunei" a fost unul dintre tinerii naţionalişti ai timpului.

*

În 8 Maiu dimineaţa m'am sculat înainte de rĕsăritul soarelui. Nici-odată în vieaţa mea nu 'mi-s'a părut rĕsăritul soarelui mai maiestos şi o dimineaţă mai pompoasă, decât aceasta. Oamenii eşiau la lucrul câmpului, eu îmi nutream ochii pe plantele încărcate cu rouă şi pe sĕmĕnăturile bogate, ce se extindeau din marginea satului, cât cuprindea privirea. Pe lângă toate acestea însĕ, un presimţ întunecat, o melancolie neobicĭnuită îmi posomorea inima şi sufletul, de nu-'mi aflam locul. Am aflat „Foaia pentru minte" şi m'am retras în grădină, ca sĕ cetesc până va venì Russu. Abia 'mi-am plecat ochii pe carte când eată vine judele comunal, înmânându-'mi un bilet scris în limba maghiară, de următorul cuprins: „Jude, pentru un lucru foarte momentuos (egy igen komoly dologért) voiu venì acì în satul vostrru, vei grijì de un cuartir şi cu deosebire de aceea, ca din toată casa, sĕ se înfăţişeze om înaintea mea". (Subscris: Madaras sz.-biró).

Nu-'mi trebui multă bătaie de cap pentru a ghicì, că causa momentoasă pentru care vine, nu e alta decât publicarea statarului, prin care sĕ teroriseze inteligenţă şi popor. Depărtai pe judele cu inviaţiunea sĕ adune pe toţi oamenii, şi pe cei dela câmp, ca sĕ nu fie expusă persoana lui, dar' abia va fi ajuns până în mijlocul satului, când se şi auzì zurăit de trăsură. Era solgăbirĕul Madaras. Eu eşind din grădină, îl întimpinai în curte; judele încă alerga în urma lui.

Nu lăsà a se desprinde caii, nici n'a voit a intra în casă, ci dând judelui poruncă sĕ adune îndată satul întreg, a rĕmas afară, făcându-'şi ocupaţiuni cu căutarea hârtiilor, ce le avea la sine. În mijlocul mulţimei scoase decretul guvernial, îl ceti în limba românească; se vedea, că cetindu-'l în mai multe rînduri îl învĕţase de rost. La fiecare sentenţă adăuga explicări dela sine, şi fixându-mĕ cu ochii, zise apĕsat: „De azi înainte, cei-ce au turburat ţeara, de se vor mai afla agitând (bujtógatni), în trei zile, unde vor fi prinşi, vor fi traşi sus pe furci". Finind cetirea şi explicarea, se adresà judelui: „Tu vei îngrijì, ca furcile sĕ se facă de loc, şi gătindu-se, sĕ se împlânte acolo (arĕtând un loc mai ridicat în capul satului), însĕ aşa sĕ îngrijeşti, ca reîntorcêndu-mĕ peste câteva ciasuri, sĕ le aflu ridicate".

Persoana, căutătura şi tiranica purtare a acestui om sĕlbatic, insufla groază în poporul din cercul lui. Oamenii stăteau toţi împietriţi, ca nişte statue, numai judele îşi deschise gura şi zise: „Bine, dle, vor fi gata furcile". După aceasta solgăbirĕul se urcà în trăsură, şi în câteva minute se făcù nevĕzut.

Poporul încă tot sta încremenit, fără a scoate careva un cuvênt măcar din gură, pânăce o femeie cu numele Maria Munteanu rupse tăcerea prin cuvintele: Dar' noi câţi am fost aici, n'am putut sĕ facem câlţi pe această dihanie sĕlbatică, ca sĕ pomenească calea în care umblă. — Prin aceste cuvinte, ca treziţi din somn, începură a grăì unul una, altul alta, până a lua hotărîrea, ca azi sĕ nu se mai lucreze nimic, sĕ se facă şi aşeze furcile.

Astfel ne-am dus cu poporul în mijlocul satului, unde un locuitor avea brazi, din cari oferì unul, sau doi, de va cere trebuinţa. Pricepĕtorii mĕsură, taie şi se apucă de lucru.

Până târziu după ameazi 'mi-am petrecut timpul acolo, căci se făceau multe glume, unele mai înghimpĕtoare decât altele. Când furcile s'au isprăvit de tot cu o ceremonie triumfală le-au ridicat şi dus la locul destinaţiunei Aşezêndu-se şi înţepenindu-se în pământ, s'a auzit din mai multe părţi zicêndu-se: „Sĕ aibă parte de voi, cine a poruncit sĕ vĕ ridice".

Ne întoarserăm cu toţii din procesiunea aceasta tristă, mai mult în tăcere, decât vorbind. Eu am intrat în grădină, dar' n'am putut cetì; am căutat spre soare şi vĕzênd, că se apropie de apus, 'mi-am luat băţul şi am pornit prin sĕmĕnături în preumblare. Căutênd împrejur, am vĕzut mai multe furci ridicate în rozoarele Vidrasĕului, la Molomfalĕu etc.

Un fior rece îmi cuprinse întreg trupul, melancolie întunecată mĕ copleşì gândindu-'mi, că acele furci sûnt ridicate pentru mine şi pentru oameni ca mine. Nu sûnt în stare a reda aici ideile, ce 'mi-se încrucişau prin cap în acele momente. Îmi închipuiam întreagă tinerimea pusă sub teroare, intimidată şi retrasă de pe arena *sfintei lupte naţionale*, ear' causa mare a poporului român aservit de veacuri, causa care ne-a nutrit cu atâta însufleţire o vedeam perdută şi sugrumată în naşterea sa. Mĕ gândeam la mijloace de a înfrânge terorismul, a-'l călca umilit sub picioare şi triumfători a păşi pe calea apucată înainte.... Ideea aceasta mĕ însufleţea, îmi da vieaţă.

Astfel sbuciumându-mĕ, m'am pomenit că înserează, am luat-o în direcţiune către Vidrasĕu, sperând că voiu întâlni pe Russu, venind la noi. Dar' neobservându-'l sĕ vină, 'mi-am îndreptat paşii către casă, cu propusul de a revedè furcile şi de a trece pe sub ele. Când m'am apropiat de acel loc, înoptase cum se cade; furcile numai din o apropiere oare-care le-am putut vedè înălţându-se şi căscând, ca o coabe rea, spre mine.

Am îmbrăţişat causa naţională cu atâta însufleţire, încât dela urzirea fermentaţiunei ei m'am decis a-'mi consacra vieaţa pentru ea, şi nu era zi, în care sĕ nu-'mi amintesc, că nu voiu supraveţui catastrofa epocală — prin urmare tractam a mĕ familiarisa cu ideea de a suferì moarte de martir. Şi totuşi, îmi mărturisesc slăbiciunea, că n'am putut trece pe sub furci fără un fior rece şi fără a cere blăstĕmul cerului asupra nemiloşilor nostri prigonitori.

Sosit acasă, am încunjurat a mai da faţă cu cineva, şi m'am retras pe banca mea din grădină. Încă în zori de zi mĕ cuprinse o tristeţă întunecoasă, pe care întêmplările zilei au mărit-o, aşa încât vedeam, că nu este om, care în aceste momente m'ar putè înveselì. Doriam deci sĕ fiu singur.

Dar' n'am stat mult în acest loc şi s'a apropiat frate-meu de mine, ca sĕ mĕ încurajeze. El m'a întimpinat cu cuvêntul apĕsat: Statariu.

— Această mĕsură a Ungurilor nu a venit nepremeditată, am fost pregătit pentru acest eveniment, îi rĕspunsei. Ziua de azi însĕ, ori-cât s'a ivit de majestoasă, pe mine totuşi m'a aflat într'o negură întunecoasă, pe care întêmplările zilei au mărit-o aşa de mult, de nu-'mi trebue nimic, decât singurătatea. In clipele aceste de grea cercare pentru soartea naţiunei noastre, nu-'mi pot regăsì vioşia; cu un cuvênt, nu-'mi trebue nimic, aş dorì sĕ mĕ cuprindă un somn, dar' el fuge, fuge dela mine.

După aceasta a urmat o pausă.... Fratele meu, aflând în fundul inimei mele causa întristarei, se scoală, ia poziţie faţă de mine şi ca un vătĕmat în onoare, urmează: Aşa, acesta sĕ fie curajul tinerimei române? Din astfel de oameni sĕ se ridice conducĕtorii poporului? S'au spăimêntat străbunii nostri de moarte, de câte-ori s'au luptat pentru libertate? Nu adorăm astăzi pe aceia, cari au alergat de bună-voe în pericole pentru binele comun? Nu se înalţă inima noastră la amintirea unui Muciu, unui Horatiu, unui Brutus? Şi sĕ nu se fi strĕcurat nici o picătură de sânge în vinele strănepoţilor lor?

Eu întăresc, că da!

Sĕ nu ai tu atât curaj, ca sĕ-'ţi consacrezi vieaţa pentru naţiune? Şi sĕ nu ai acea ambiţiune, ca sĕ cauţi cu rĕceală în ochii morţei? O, mai bărbaţi sĕ fim, frate, dacă voim a scăpa de jugul sub care s'au gârbovit spatele strămoşilor nostri! Caută la trecut şi calcă fără teamă în viitor.

Cuvintele lui m'au emoţionat, 'mi-au stîrnit încâtva ambiţiunea naţională, dar' în interiul meu simţiam, că este ceva greu, ca un bomoloţ de tină. Şi acest ceva, nedând circulaţiune liberă sângelui, nu aveam putere a alunga întristarea dela mine. Ne-am aşezat la masă, dar' fără a putè mânca ceva, m'am sculat, am mai schimbat câteva cuvinte fără legătură şi interes, şi ne-am culcat. Frate-meu s'a culcat ca de obiceiu, în pat, ear' eu ostenit de viforele zilei trecute, m'am rĕsturnat, fără a mĕ desbrăca, pe o laviţă de scânduri, avênd numai o perină sub cap. Preoteasa frate-meu mai rĕmase încă în sus avênd a mai direge unele şi altele prin bucătărie, şi eu din locul unde eram aşezat o vedeam învîrtindu-se încoace şi încolo. (Va urma).

morn, vor sosì la Cluj pe 15 Maiu. »Poate-că mĕsura aceasta — continuă »Gazeta« — va fi stând în legătură cu amenințarea din zilele trecute a unor bărbați în Cluj în privința unirei, zicêndu-se că: *uniunea se va proclama de pe galerìi*«.

Chirileu, 8 Maiu.

Solgăbirĕul *Madaras* a sosit azi în comună și a publicat statariul, poruncind sĕ se ridice numai decât furcile. Porunca s'a împlinit, prin toate satele vecine s'au ridicat pe coline asemenea spânzurători. (Vezi foița de azi. Red.) (Mem. l. M.)

Şcoală de stat între Români.

— Uneltiri şi slăbiciuni. —

Nisuinţele de maghiarisare forţată a guvernului şi slujbaşilor lui se manifestă — afară de maghiarisarea silnică a numelor româneşti de persoane şi locuri — cu deosebire pe terenul şcolar. În toate părţile se fac încercări a ridica *şcoale maghiare de stat*, chiar şi pe satele unde şcoalele române sûnt în stare corĕspunzĕtoare, voind astfel a le submina, a subtrage pe Români dela susţinerea lor şi pe calea aceasta a le nimicì.

Şi ce e dureros, că în unele locuri dau chiar şi Românii mână de ajutor slujbaşilor guvernului, fără de a apĕra cu tărie cel mai scump odor ce-'l avem: *şcoala românească*. La *uneltirile* viclene ale contrarilor se alătură şi *slăbiciunea* noastră.

Un cas eclatant mai nou este în privinţa aceasta încercarea ce se face acum în comuna *Agârbiciu*, de lângă Turda, unde Românii sûnt aproape în numĕr egal cu Maghiarii şi susţin o şcoală românească gr.-or. întru toate corĕspunzĕtoare legei. Se face adecă încercare de a nimicì indirect frumoasa şcoală română şi durere — conducĕtorii români nu sûnt la locul lor.

Eată ce ne scrie corespondentul nostru asupra revoltătorului cas:

Agârbiciu, Aprilie c.

La 8 Aprilie n. a. c., au fost convocaţi representanţii comunei Agârbiciu la o şedinţă extraordinară, pe basa unui ordin al prim-pretorului din Turda. Între cei 24 membri representanţi sûnt şi 6 Români, dintre cari au luat parte la numita şedinţă 3, anume I. *Vĕscan*, Ioan *Turean* şi George *Roşca*. Membrilor adunaţi li-s'a comunicat prin notarul comunal *Magyari* Mátyás, că Maghiarii din comună au cerut sĕ li-se facă şcoală de stat comunală, şi doresc ca aceasta sĕ o facă împreună cu Românii, deci representanţilor li-se pune întrebarea, că primesc propunerea şi cu ce vor sĕ angajeze comuna la edificarea şcoalei? Representanţii toţi s'au declarat, că primesc propunerea.

Toţi trei representanţii români au stat muţi, cum au dorit, se vede, Maghiarii, nici unul nu 'şi-a ridicat glasul întru apĕrarea şcoalei noastre, deşì toţi trei sûnt membri şi în comitetul nostru parochial.

În fine, după puţină desbatere, „iubiţii" noştri membri s'au pus pe partea Maghiarilor şi s'au învoit la următoarele:

1. Ambele confesiuni din comună ref. şi gr.-or. se deobligă la edificarea şcoalei pe spesele statului, care sĕ fie o zidire pompoasă pentru cel puţin 5—6 clase superioare cu 4 învĕţători şi un director, şi una sau douĕ învĕţătoare.

2. Vor da gratuit carĕ pentru transportarea materialului trebuincios din Turda.

3. Vor da zileri gratuit, câţi trebue la lucrul şcoalei.

4. Vor plătì după florinul de dare 5%.

5. Vor da gratuit locul comunal unde sĕ se zidească şcoala, dar' apoi statul sĕ se grijească de salarele învĕţătoreşti.

Preotul reformat Barabás József a reflectat în şedinţă, că mai înainte ar fi trebuit se se convoace întreg poporul — Maghiarii cât şi Românii separat — şi numai după aceea ar fi avut loc rescriptul inspectorului reg. prin protopretor. Dar' notarul s'a împotrivit zicênd, că nu este de lipsă aceasta, căci representanţa poate decide ori-ce în numele poporului. Se înţelege că şi observarea preotului reformat a fost numai o şiretenie, căci pe urmă tot el, Barabás, zise: „de altcum noi sûntem şi representanţii comunali, şi tot noi şi scaune şcolare de ambe confesiunile". Şi Românii noştri şi acum nu protestară, cu toate-că la noi scaunul şcolastic este întreg comitetul parochial. Unii din representanţii comunali români au fost făcuţi atenţi cu câteva zile înainte din partea învĕţătorului Ciontea, că nu au ce căuta la acea şedinţă şi de cumva vor merge, sĕ apere şcoala noastră cu toată energia şi la nimic sĕ nu se învoiască. El a primit rĕspuns dela un membru care a zis: este treaba noastră, dle învĕţător. Şi ce au făcut acum? Fără ştirea poporului în numĕr de 1000—1300 suflete *au vêndut şcoala*, 'i-a pus la hamul unguresc, 'i-au făcut slugi sĕ le ridice şcoală cu truda şi sudoarea lor.

Şcoala noastră este întru toate corĕspunzĕtoare şi inspectorul reg. a pretins sĕ se creeze al doilea post de învĕţător — căci băiaţi de şcoală sûnt la 300.

El a făcut arĕtare şi la consistor, dar' în privinţa aceasta nimic nu s'a făcut.

Poporul român de aici, ajungêndu-'i hotărîrea la cunoştinţă, e foarte amărît şi aşteaptă poveţe dela conducĕtori, dar' n'are cine sĕ le dee. *Preot şi protopresbiter nu avem.* Parochia e administrată de Teodor Oniţ, ear' protopresbiteratul de dl Ciortea, paroch în Cojocna. Cel dintâiu nu e apt a ne apĕra, ear' admin. prot. deşì îl cunoaştem de bărbat vrednic, n'a luat, încât ştiu eu nici o mĕsură. Chiar şi arĕtarea la consistor a făcut-o în 12 Aprilie n. învĕţătorul C. Ciontea şi epitropul şcolar Mih. Sêrbu, dar' până acum ven. consistor n'a luat nici o dispoziţie.

Eată, dle redactor, cum se pregăteşte nimicirea unei şcoale române prin uneltiri duşmane şi indiferenţa superiorilor.

Corespondentul.

CRONICĂ

Sibiiu, 10 Maiu n. 1898.

Se caută advocat român! Din cercul Teregovei (Bănat) ni-se scrie, că acolo se simte lipsa unui harnic *advocat român*.

Poporul român din cerc este dat pe mâna străinilor şi are mare lipsă de un energic şi priceput conducĕtor, care sĕ-'i apere interesele. Un tinĕr advocat român, iubitor de muncă şi de luptă naţională, ar putè sĕ-'şi facă un viitor frumos şi mulţumitor.

Teregova este centrul cercului, are judecătorie de cerc, pretură administrativă, pretură pentru desfiinţarea comunităţilor, carte funduară, gară etc.

De câtva timp s'au stabilit doi advocaţi străini în loc, cari ambii au destul lucru şi venit, dar' nici unul nu cunoaşte limba *românească* şi nu poartă la inimă interesul adevĕrat al poporului. Atragem atenţiunea advocaţilor noştri tineri la acest loc.

*

Românii din Germania. Din Berlin ni-se scrie: Vĕ comunic o veste de care cred, că ori-care bun Român se va bucura. Dl E. *Antonescu*, licenţiat în drept, din Bucureşti, după un studiu de 4 ani aici în Berlin a luat zilele acestea doctoratul susţinênd tesa următoare: *Die Beziehungen zwischen Rechtsphilosophie und Rechtswissenschaft* (Relaţiunile dintre filosofia dreptului şi ştiinţele juridice). Compatriotul nostru a avut un succes excelent. Dar' ceea-ce voiu sĕ remarchez este următorul fapt: Decanul facultăţei de drept „*Pernice*", sĕ exprimà cu această ocasie foarte favorabil despre Români.

„Noi sûntem mândri şi veseli — zise el — că putem înzestra cu cunoştinţe pe *urmaşii acelui popor* (Romanii), dela care noi înşine ne-am câştigat cunoştinţele".

*

Necrolog. Primim următorul anunţ funebral: Ne împlinim o datorinţă de o adâncă durere făcêndu-Vĕ cunoscută trecerea la cele eterne, azi, Luni, în 9 Maiu st. n. a mult iubitei noastre mame, surori etc. *Maria S. Banciu născ. Roşca*, în etate de 52 de ani, după un sbucium lung şi greu. — Aduceţi-vĕ aminte de ea! Sĕlişte, în 9 Maiu 1898. Întristaţii. — Regretata este mama bravilor tineri *Ioan*, *Dumitru* şi *Axente Banciu*. Prin moartea ei o mare parte din cele mai distinse familii din Sĕlişte sûnt atinse de grea jale, la care ne asociăm şi noi.

*

„Budapesti Hirlap" zice: Trenurile de stat sûnt totdeauna cetăţi tari ale maghiarismului. Vedem aceasta şi din faptele pe cari oficiile trenurilor de stat le fac pe **terenul maghiarisărei numelor**. Tot la a treia, a patra Duminecă ne face mare bucurie foaia oficială, publicând **cete întregi de nume**, a funcţionarilor şi împiegaţilor dela oficiile trenurilor, cari ca corporaţiune, cu o voinţă şi deodată 'şi-au schimbat numele străin cu nume unguresc.

În foaia oficială de azi, pe lângă alte maghiarisări de nume, — vedem earăşi un straşnic şir de oficiali dela trenurile de stat, cari 'şi-au *ales nume maghiar*. În şirul acestora nume sûnt representate toate branşele amploiaţilor de tren, începênd dela funcţionari înalţi, până jos la păzitorii liniilor, servitorilor şi lucrătorilor de tren. 83 este numĕrul lor, 48 capi de familii şi 35 de băieţi. *Cei mai mulţi sûnt de pe liniile transilvănene.* Sûnt mulţi şi dintre aceia, al **căror nume era românesc** (suna româneşte).

*

Muzeul — Carpatin transilvănean este deschis Dumineca şi Joia dela $^1/_2$11—$^1/_2$1. In alte zile şi oare se poate cerceta numai după o înştiinţare de mai nainte.

*

Adelina Patti, despre care se svonise, că 'şi-a perdut vocea, voeşte sĕ convingă lumea despre contrarul. În luna Maiu va aranja un mare concert în Londra.

*

Explosie. În Berlin, în cuartalul Moabit s'a întêmplat o înspăimêntătoare catastrofă, prefăcênd în ruine o casă cu patru caturi. În odaia electrotechnicului a explodat o ţeve de gaz. Explosia aşa a fost de grozavă, încât nu numai cele patru caturi le-a ruinat total, ci întreg conductul de gaz al străzei. Un om a murit, lovit în cap de un părete, alţi cinci sûnt grav răniţi.

*

Tulburări în Pavia (Italia). Cu ocasiunea tulburărilor socialiste din Pavia, pentru scumpirea pânei au împuşcat pe fiiul lui Mussii, deputatul din Milano şi vicepresidentul camerei. Fiiul lui Mussi a provocat mulţimea sĕ se liniştească şi cineva din mulţime 'i-a rĕspuns cu un glonţ. Se sperează, că va rĕmânè în vieaţă.

*

Adunare socialistă. Ieri s'a ţinut în Budapesta o mare adunare socialistă, la care au luat parte câţiva redactori şi deputatul dietal Sima Ferencz. Căpitanul poliţiei a conces adunarea lăsând toată rĕspunderea conchemătorilor. Adunarea a decis sufragiul universal.

*

Dare de biciclu. Din Timişoara se scrie, că magistratul proiectează sĕ pună dare pe biciclu. E mare interesul publicului faţă de această nouă dare, de oare-ce în Timişoara sûnt mulţi amatori al acestui sport. După-cum se svoneşte pe biciclele domnilor se va pune dare de 5 fl., pe al damelor 10 fl.

*

Ştiri mĕrunte. Sâmbătă s'a deschis în Viena de către Maiestatea Sa, exposiţia iubilară. Au luat parte mai mulţi membri din familia domnitoare.

Mai nou.

Rĕsboiul ispano-american.

Despre status quo al teatrului de rĕsboiu ne dau seamă următoarele depeşe:

Madrid, 8 Maiu c.

Generalul *Brizayes* depeşează din *Labuan* (Borneo), că după o luptă de 4 zile a ocupat oraşul *Panay*, cuibul principal al rĕsculaţilor din Filippine. Soldaţii spanioli şi autochtoni au făcut asalt cu baieneta asupra oraşului, strigênd: *Trăească Spania.* Ocuparea oraşului Panay e de mare însemnătate pentru pacificarea insulei cu aceeaşi numire.

New-York, 8 Maiu c.

World a primit o depeşă, în care câţiva oficiali de ai republicei San-Domingo vestesc, că înspre Puerto-Ricco se aud *bubuituri grozave de tunuri*. Se crede, că *flota americană a intrat în luptă cu flota spaniolă*, care a plecat dela insulele Capului-verde. Puşcăturile s'au început pe la 9 ore dimineaţa.

Madrid, 8 Maiu c.

Aici s'au linişţit spiritele. Numai studenţii universitari au voit sĕ demonstreze, dar' au fost împrăştiaţi de poliţie. Din provinţă se mai anunţă ici-colea turburări.

Washington, 9 Maiu c.

Ministrul de rĕsboiu anunţă, că guvernul va trimite fără amînare ajutor lui Dewey. 5000 de oameni sûnt gata de plecare.

Bibliografie.

VOCI DIN PRESĂ

despre

CASTELUL DIN CARPAŢI.

„Foaia Pedagogică".

În tot casul preferim a vedè în mânile tinerimei şi prin biblioteci şcolare şi poporale cărţi de cetit de cuprinsul „Castelului din Carpaţi", decât traduceri de romane de colportagiu, sau romane de acelaşi fel în limbi străine, care încep a se respândì şi printre tnerimea noastră.

Hârtia e bună, tiparul frumos, întreaga adjustare tipografică gust.

Familia.

„Jules Verne în româneşte. Cine nu cunoaşte pe Jules Verne, distinsul scriitor francez, care în formă de roman a tratat atâtea chestii de ştiinţă?

Anunţăm dar' cu plăcere, că zilele trecute a eşit la Sibiiu, în traducere românească *unul din cele mai interesante romanuri ale lui.*

Interesant, pentru-că sĕ petrece în Transilvania între Români. Astfel de traduceri în adevĕr umplu un gol în literatură, nu ca efemerele şi rĕu traduselé romane ce paar din când în când în limba noastră."

„ENCICLOPEDIA ROMÂNA"

editată sub auspiciile şi din însărcinarea „Asociaţiunii transilvane pentru literatura română şi cultura poporului român"

de

Dr. Corneliu Diaconovich,

prim-secretarul „Asociaţiunii".

Fascicolul VII. (pag. 568—664), care cuprinde articolele Brandywine Creek—Călăraşi este fără îndoială cel mai interesant dintre toate câte au apărut pân'acum din această mare şi valoroasă publicaţiune. In acest fascicol se termină litera *B* şi se cuprind şi vre-o 400 articole cu iniţiala *C*. Mai multe sujete de interes special românesc sûnt tractate pe larg şi cu îngrijire deosebită, s. e. în materie geografică: Braşov (A. Bârsean), cu 2 ilustraţiuni (Bis. sf. Nicolae şi gimn. rom.); Bucovina (Dr. Sbiera) un studiu de mare interes; Bucureşti, cel mai mare articol dintre cele apărute până acum, lucrat de mai mulţi autori şi înzestrat cu planul oraşului şi 8 ilustr. foarte frumoase (Cal. Victorieil Bulevardul, Biserici etc.). Budapesta; Bu,garia (Buzoian); Buzĕu cu 5 tablouri (Epislcopia, Măn. Banul, Liceul, Şc. primară, Spitalul); Căciulata (Dr. Vuia); Calafat; Călăraşi etc. Dintre articolele biografice amintim: Brătianu, Bredicean, Brialmont, Budai, Budiştean, Bumbac, Burada, Bursan, Butean, Buzescu, Caian, etc.; apoi în materie de istorie: Bresle (Floru), Brodnici (Onciul), Bufani (Traila); Bunievaţi (Trif) şi în fine din alte ramuri: Budget (Robin), Bunuri (Filitti), Byron (Străjan), Broaşte cu 2 ilustraţiuni şi Bryozoari cu 1 ilustr. (Dr. Leon), Bumbac, Cacao, Cafea, toate ilustrate, etc.

„Encicl. Rom." apare în 30 fasc. de câte 100 pagini cu numĕroase ilustraţiuni şi harte şi se prenumĕră la editorul *W. Krafft* în *Sibiu*, ori prin librării (pentru România deposit general la *Storck & Müller*, *Bucureşti*) cu preţul de 1 fl. — (rĕsp. 2 lei 50 b.), care este a se achita anticipativ pentru cel puţin 10 fasc.

La librăria „Tipografia", societate pe acţiuni în Sibiiu, se află următoarele cărţi:

„Memorial", Archiep. şi Metropolitul Andrei baron de Şaguna, de Nicolae Popea	fl.	1.30
„Doina", conf. ţinută la ateneul din Bĕrlad, de Mândrescu	„	—.28
„Critice" 1867—1892, de Maiorescu. Vol. I. şi II. à 2 fl. — cr.	„	4.—
„Poveştile Bănatului", de Cătana	„	—.30
„Literatura popor. română", de Gaster	„	2.50
„Introducere în Cărţile Testamentului vechiu şi nou", de Dr. Iuliu Olariu	„	2.50
„Cerşitorul", dramă în 2 acte de Livescu	„	—.50
tudii Critice", de Ghera. Vol. I. şi II. à 2 fl. 20 cr.	„	4.—
„Higiena română", de Dr. Leo Mureşianu	„	1.—
„Izvoade", de Demetrescu	„	4.—
„Trandafiri şi viorele", de Pop-Reteganul	„	—.60
„Din Moldova", schiţe de Kotzebue	„	1.—
„Floarea din Firenze", de Livescu	„	—.50
„Istoria Românilor sub Mihaiu-Vodă-Viteazul", de Nicolau Bălcescu	„	2.—
„Trávniţe", 10 piese Slovăceşti Vol. I. şi II. à 1 fl. 50 cr.	„	3.—
„Scrierile părinţilor apostoleşti", de Dr. Iuliu Olariu	„	—.70
„Merinde dela şcoală", de Popa	„	—.60
„Despre influenţa împregiurărilor", de Panaite Zosin	„	—.50
„Memorii din timpul rĕsboiului", de Georgescu	„	—.88
„Pui de lei", poesii eroice, de Neniţescu	„	1.—
ediţie de gală	„	2.—
„Poesii", de Macedonski	„	2.—
„Copii de pe natură", de Negruzzi	„	1.50

*

La comandele din afară sĕ se adaugă pentru porto postal totdeauna încă 5 cr., ear' pentru expediţie recomandată 20 cr. v. a. Pentru siguranţa expediţiei recomandăm modalitatea din urmă.

Sosiţi în Sibiiu.

În 10 Maiu n. 1898.

Hotel „*Impĕratul Romanilor*:" Dr. Müller cu familia, medic de ştab sup., Dr. Kovács, medic de reg. din Braşov; Danciu, director de mine din Abrud; Lendvay, protopretor din Sighişoara; Kräutner, preot din Basna; Nagy din Aiud, Bernard, ingineri, Strasser, din Viena, Murgeanu din Bucureşti, Salzer din Timişoara, Hinkeldein din Lipsca, Roth din Sighişoara, Wechsner din Arad, Schneider din Cluj, Krauss, Pollak, din Budapesta, comercianţi.

Hotel „*Neurihrer*": Corbonianu cu soţia, profesor din România; Bucşi, inspector suprem, Oriolt, Iszek, din Cluj, Ventura din Budapesta, antreprenori de clădiri; Schönberger cu familia, din Făgăraş.

Hotel „*Meltzer*": Matits, pielar, Mandel, din Budapesta, Perl din Tepl, voiajori; Reichenstein, neguţĕtor de lemne din Bistriţa; Opriş cu soţia, preot din Făgăraş.

Hotel „*Habermann*": Brantsch, preot.

Medic român în Karlsbad.

Med. univ.

Dr. Nicolae Comşa.

KARLSBAD,

[1031] 5— „Weinhaus", Sprudelgasse.

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 7 Maiu n. 1898

Săminţe	Cualitatea per Hect.	Preţul per 100 chilogr. dela	până	Cualitatea per Hect.	Preţul per 100 chilo dela	până
Grâu						
Bănăţenesc vechiu	75	—.—	—.—	76	—.—	—.—
Grâu dela Tisa „	75	14.20	14 30	76	14.40	14.4[illegible]
Grâu „ Pesta „	75	14.15	14 25	76	14.35	14.40
Grâu de Alba-Reg. „	75	14 20	14 35	76	14.45	14 50
„ „ Bacica „	75	—.—	—.—	76	—.—	—.—
Grâu ung. de Nord „	75	—.—	—.—	76	—.—	—.—

Săminţe, vechi ori noue	Soiul	Cualitatea per Hect.	Preţul per 100 chilogr dela	până
Sĕcară		70—72	10.10	10 20
Orz	de nutreţ	60 —62	6.75	7.—
„	de vinars	62—64	7.—	7 50
„	de bere	64—66	—.—	—.—
Ovĕs	—	39—41	7.70	8.—
Cucuruz (porumb)	bănăţ.	—	6.—	6.10
„	de alt soiu	—	5 90	5 95
Meiu		—	—.—	— —
Hrişcă		—	—.—	— —

Marfă pe termin		Banĭ per 100 chilogr.	Marfă per 100 chilogr.
Grâu	Sept.-Oct.	—.—	— —
„	Mart.-Apr.	13.70	13 75
Cucuruz	Maiu-Iun.	6 01	6 03
„	Iulie-Aug.	—.—	—.—
Ovĕs	Mart.-Apr.	— —	— —
„	Oct.	—.—	—.—

Producte diverse (Preţul per 100 chilograme)	Soiul	Cursul dela	până
Săm. de trif.	Lucernă ungurească	—.—	—.—
„	roşie	—.—	—.—
Oleu de rap.	rafinat	—	—
Uns. de porc	dela Pesta	66.—	67.—
„	dela ţeară	—	—
Slănină	svêntată	—.—	—.—
„	afumată	62 —	63 —
Sĕu		—	
Prune		—.—	—.—
Lictar	slavon, nou	—.—	—.—
„	bănăţenesc	—.—	—.—
Miere	brută	—	—
„	galbină străcurată	—	—
Ceară	de Rosenau	—	—

Cursul pieţii din Sibiiu.

Din 10 Maiu n. 1898.

Hârtie-monetă română	Cump.	9.48	vênd.	9.54
Lire turceşti	„	—.—	„	—.—
Imperiali (15 R° aur)	„	19.—	„	19.20
Ruble ruseşti 100 à	„	126.75	„	127.50
Galbeni	„	5.60	„	5.66
Napoleon-d'ori	„	9.52	„	9.57
100 Marce germane	„	58.48	„	58.80
Livre sterling	„	11.90	„	12.10

Bursa de Budapesta.

Din 7 Maiu n. 1898.

Renta de aur ung. 6%	—.—
„ „ „ „ 4%	—.—
„ ung. val. cor. 4%	100.25
Imprumutul căilor ferate ung.	121.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (I-a emisiune)	122.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (II-a emisiune)	102.—
Bonuri rurale ung.	98.—
„ „ croate-slavone	99.—
Obligaţiunile desp. regaliilor	101.50
Imprumut cu premiu ung.	156.—
Losuri pentru regularea Tisei şi Seghedin	140.—
Renta de hârtie austriacă	102.50
„ de argint austriacă	102.25
„ de aur austriacă	123.50
Losuri austriace din 1860	160.25
Acţiunile băncei austro-ungare	955.—
„ „ de credit ung.	—.—
„ „ de credit austr.	—.—
Scrisuri fonciare ale institutului de credit şi economii „Albina"	102.—
Argintul	5.69
Galbeni împĕrăteşti	5.65
Napoleon-d'ori	9.54
Mărci 100 imp. germane	58.77
London 10 Livres sterlingi	120.70

Bursa de Viena.

Din 7 Maiu n. 1898.

Renta de aur 6%	—.—
„ „ „ 4%	122.20
Renta ung. v. c. 4%	100.—
Imprumutul căilor ferate ung.	122.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (I-a emisiune)	101.75
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (II-a emisiune)	121.60
Bonuri rurale ung.	98.—
„ „ croate-slavone	199.—
Imprumut cu premiu ung.	156.—
Losuri pentru regularea Tisei şi Seghedin	150.—
Renta de hârtie austriacă	102.45
„ „ argint austriacă	101.80
„ „ aur austriacă	123.30
Losuri austriace din 1860	160.25
Acţiunile băncei austro-uugare	955.—
„ „ de credit ung.	—.—
„ „ de credit austr.	—.—
Argintul	5.70
Galbeni împĕrăteşti	5.66
Napoleon-d'ori	9.54
Mărci 100 imp. germane	58.80
London 10 Livres sterlingi	120.70

Bursa de Bucureşti.

Din 25 Aprilie v. — 4 ore p. m.	Cassa
Renta rom. per 1875 5%	100
Renta română amort. 5%	97
Renta (Schuldverschreib)	09
Oblig. de stat C. F. R. 6%	—
Renta rom. Rural. conv.) 6%	100
Imprumutul municipal 5%	97
Scrisuri func. rurale 5%	—
„ „ „ 7%	—
Idem urbane 7%	—
„ „ 6%	102
„ „ 5%	87
Banca Naţională (100 lei vĕrs. intr.)	1468
Soc. Dacia-Rom. (250 lei vĕrs.)	420
Soc. de Asig. Naţ. (200 lei vĕrs).	467
Soc. rom. de reasig.	118
Soc. rom. de con. (250 lei vĕrs.)	106
Oblig. Cassei Pensiunilor	280
Agio	—

Schimb:

Londra 3 luni	—
„ cek	—
Berlin 3 luni	—
„ cek	—
Viena	—
„	—
Agio	—

Pentru redacţie şi editură responsabil: Andreiu Balteş.
Proprietar: Pentru „Tipografia", societate pe acţiuni: V. N. Dressnandt.

Deschiderea
băii de iod, sare și noroiu în Ocna

(Vizakna, lângă Sibiiu în Transilvania)

cea mai puternică baie de pe lume de iod și sare, cu apă liberă de gipst, care este deci cea mai curată apă salină pentru folosința de cură internă.

Conține în 1000 de părți de apă tökoliană Jodnatriu 0.25, adecă de 12 ori mai mult decât Lipnic (Jogmanesia 0.02) și de 6 ori mai mult decât Hall (Jogmatrium 0.04)

Seson de cură Maiu — Septemvrie.

Ca arendatorii *băii dela Ocna*, avem onoarea a anunța, că atât *băile cele rĕci*, cât și *cele calde de iod, sare* și *noroiu*, precum și *isvoarele saline prețuite* și *curate de beut, sûnt deschise.*

Isvoarele de cură și băile din păturile de sare din Vizakna (Ocna) au avut *efect eminent* la următoarele morburi: *scrofulosa, gicht, reumatism cronic de musculatură* și *glesne, otrăvire cronică cu argint viu, boale de sânge* (gălbinare și anemie la fete ce sûnt în desvoltare), *boale de piele, umflături de splină, ficat* și *limfe, rane la oase, rachitis, morburi de femei* (scursuri albe), *nevralgie* (ischias), *greutăți la urinare, îngrășare* etc.

Cele două rĕcoritoare și *curate isvoare saline de beut (isvoarele Iosef și Széchenyi)* au fost supuse în *Cluj unei analise chemice oficioase* și *au fost recunoscute ca »apte pentru cura de beut«* prin o *uniformă apreciare alor doi eminenți profesori universitari* a dlui profesor ***Dr. Fabinyi,*** chemic și a dlui ***Dr. Purjesz,*** dela clinica internă, și adecă cu putere vindecătoare pentru *boale catarale, catar de gât, de laringe, de plămâni, de nas, gâtlej* (influența și urmările ei), *stomach, intestine, la organele de urinat (catar de beșică, de rărunchi* și *petri în beșică), exsudat în piept și stomach, umflătură de ficat, splină, de gâlci, în contra veninului și a gălbinărei, a constipațiunei, hemoroide, boale de femei (scursuri) și în sfîrșit în contra anemiei și a gălbinărei la băieți scrofuloși.* Pentru toate aceste recomandăm cu insistență p. t. publicului isvoarele noastre salutare.

Pentru întărirea curpului *băieților bolnavi* și a le face *posibilă inhalarea aerului bogat de ozon* din apropierea lacurilor saline, s'a pus la cale și înființarea unui loc de joc și gimnastică. Pe lângă aceasta s'a mai înființat înainte cu 4 ani spre plăcerea oaspeților de cură un *parc,* foarte frumos și mare.

Musică de oură de 2 ori pe zi.

Prospecte expedează ***gratis*** și ***franco*** arendatorii de baie la cererea fiecăruia.

La cercetări multe învită

cu toată stima

Göllner, Unterer și Pankiewicz,
arendatori de băi.

Ocna, în Maiu 1898. [1142] 1—3

Export de stofe numai pentru privați.

O bucată de 3.10 metri, din care ese un rînd întreg de haine bărbătești costă numai

fl. 3.10	stofă de lână bună	lână curată de oaie.
fl. 4.80	stofă de lână bună	
fl. 7.50	stofă de lână fină	
fl. 8.70	stofă de lână fină	
fl. 10.50	stofă de lână cea mai fină	
fl. 12.40	stofă de lână engleză	
fl. 13.95	stofă din kamgarn	

O bucată pentru un rînd de haine negre de salon 10 fl.

Stofe pentru pardesiu dela 3.25 metru în sus; loden în răpitoare colori, 1 bucată 6—9.95 fl.; **Peruvienne** și **Doskings, stofe de talar pentru oficiali de stat, tren, judecători. Kamgarn** foarte fin și **Cheviots,** precum și **stofe de uniformă** pentru finanți și gendarmi, etc. etc., spedează cu prețurile de fabrică.

Depositul de fabrică de stofe, prea cunoscută ca reală și solidă

Kiesel-Amhof în Brünn.

Mustre gratis și franco. Spedarea conform mustrelor e garantată.

În atențiune! P. T. publicul se face atent cu deosebire, că la comandarea directă a stofelor e cu **mult mai ieftină,** decât cumpărându-le dela comercianți. Firma **Kiesel-Amhof** în Brünn trimite toate stofele pentru prețuri cu adevĕrat de fabrică, fără socoteală de rabat. [533] 21—24

Legea veterinară.

Atât **primăriile comunale,** cât și fiecare **econom** au trebuință să cunoască **legea** numită **veterinară.** Dl **Tormay Béla,** secretar de stat în ministerul de agricultură, a scos la lumină o **explicare poporală** a legii amintite. În această explicare se vorbește pe larg despre pasapoarte, de tîrgurile de vite, de boalele lipicioase și multe alte lucruri folositoare. Reuniunea agricolă română din Sibiiu a tradus această carte în limba română poporală. Cartea se numește:

Învĕțătorul Munteanu

împărtășesce economilor cele mai de lipsă cunoscințe

despre

LEGEA VETERINARĂ

și

BOALELE CONTAGIOASE

stând cu dînșii la sfat în lungile seri ale iernii.

De

Tormay Béla.

(134 pag. mari.)

Cartea costă **30 cr.** (cu porto postal 35 cr.) și se poate cumpĕra dela

„Tipografia", societate pe acțiuni, Sibiiu.

ANUNȚ.

Un asistent, cu sau fără **diplomă,** sĕ acceptează în **farmacia** subscrisului **din Lupeni.**

L. Ciuciu,
farmacist.

[1108] 3—3

O sticlă de

limonadă excelentă spumegândă și rĕcoritoare numai cu 2 cr.

îți ofere [948] 10—10

bomboanele de limonadă spumegĕtoare și renumite ale lui Marsner

cu această marcă de scutire

și firma

prima fabrică boemă

de ciocoladă și zaharicale orientale în

Königl.-Weinbergen — Praga

A. Marsner.

Se află pretutindenea.

Un pachet de 5 chlgr. = 100 cutii bomboane spumegĕtoare pe lângă ramburs̆ă = 7 fl. v. a. trimise franco pretutindenea.

„Tipografia", soc. pe acțiuni, Sibiiu.

CARTEA DUREREI

care foarte potrivit s'ar putè numì

CARTEA MÂNGĂIEREI

nu se mai află de vênzare decât în **numĕr restrîns de exemplare**

elegant compactate!

Un exemplar costă 1 fl. 50 + 5 cr. porto.

Se poate folosì și ca carte de rugăciuni.

Această carte a fost recomandată de cătră Exc. Sa Metropolitul Victor Mihályi de Apșa printr'un circular special.

„Tipografia", soc. pe acțiuni, Sibiiu.

A eșit de sub tipar:

Însoțirile de credit

împreunate cu

Insoțiri de consum, de vênzare, de vinĕri, de lăptării etc. și instrucțiunile trebuincioase.

Îndreptare practică

pentru

înființarea și conducerea de astfel de însoțiri

de

F. W. RAIFFEISEN.

Editiunea a V-a.

Traducere autorisată de

Dr. Aurel Brote,

Directorul băncii gen. de asigurare m. „Transilvania"

EDITURA

Reuniunii rom. de agricultură din comitatul Sibiiului".

(280 pagini mari).

Cartea costă ***80*** cr. (cu porto postal ***90*** cr. recomandată ***1*** fl.) și se poate cumpĕra dela

„Tipografia",
soc. pe acțiuni în Sibiiu.

Doi mari Metropoliți ai Românilor

Andreiu bar. de Șaguna

și

Alexandru Sterca Șuluțiu.

— ***Portrete frumoase.*** —

Lucrate la Viena, în fototipie, fiecare separat, pe hârtie fină de carton; sûnt foarte potrivite tablouri în casa fiecărui Român.

Prețul unui exemplar 25 cr.

Librăria „Tipografiei",
soc. pe acțiuni, Sibiiu.

Cele mai mult recomandate în timpul din urmă și de specialiști aprobate mijloace pentru **înfrumsețarea tein-ului și cultivarea pielei** sûnt:

Săpunul-Margit
Crême- „
Poudra- „

inventate de chemicul **Földes Kelemen.** Aceste preparate, absolut nestricăcioase și folosite împreună dau feței, gâtului, brațelor și mânilor o coloare frumoasă, delătură roșeața din față și brațe, **petele de vară, buburuzii, negri,** etc. [889] 12—

Unicul deposit în Sibiiu:

Parfumeria Meltzer, strada Cisnădiei, (edificiul comandei de corp)

și

Fabrica de săpun și lumini Daniel Meltzer jun.,

strada Gușteriței nr. 25.

„DETUNATA",

institut de credit și de economíi, societate pe acții

în Bucium.

Primește depuneri spre fructificare, după care solvește 6% interese când terminul de abzicere este minimul de 6 luni.

La depuneri cu termin de abzicere mai scurt de 6 luni solvește 5½% interese după depuneri.

[965] 5— **Direcțiunea institutului.**

Publicațiune.

Prin aceasta se deschide

a XX. loterie filantropică de stat,

al cărei câștig curat în urma hotărîrei prea înalte a Maiestăței Sale ces. și reg. apostolice se va întrebuința spre următoarele scopuri de binefacere și filantropice: 1. Pentru fondul ce se va crea în favorul vĕduvelor și orfanilor săraci rĕmași după oficialii de stat. 2. Pentru spitalul de copíi „Ladislaus" în Czirkvenicza. 3. Orfanotrofiul „Gizela" în Zolyom-Lipcse. 4. Societatea „Jószív". 5. Spitalul comun în Erdő-vidék. 6. Asilul de copíi Clotilda în Budapesta. 7. Reuniunea filantropică a femeilor în Cluj. 8. Societatea Vinerei-mari. 9. Societatea crucei albe din com. Bichiș.

Câștigurile în numĕr de 7691 fac conform planului de joc **365.000** coroane și anume:

1	câștig principal	150.000 cor.	10	câștiguri	à 1000 cor.
1	„ „	50.000 „	20	„	„ 500 „
1	„ „	20.000 „	50	„	„ 100 „
1	„ „	10.000 „	100	„	„ 50 „
2	câștiguri	5.000 „	1000	„	„ 20 „
5	„	2.000 „	6500	„	„ 10 „

Tragerile se fac irevocabil în 30 Iunie 1898. — Fiecare los costă 2 fl. v. a.

Losuri se pot căpĕta la direcțiunea loteriei în Budapesta, la toate oficiile de mine de sare și dare, la cele mai multe oficii postale, la organele încredințate cu vinderea losurilor cari se află în toate orașele și locurile mai însemnate.

Budapesta, în Aprilie 1898.

[1028] 2—6 **Direcțiunea loteriei reg. ung.**

Pomada de pĕr Magda

de specia **Kessler,** [964] 9—15

fabricate pe base dermatologice-trapeutice, în urma compositiei sale cel mai bun mijloc

în contra mătreței și a căderei pĕrului.

Pomada-Magda, după folosire de mai mulți ani, e cu totul nestricăcioasă, **ajută creșterea pĕrului** și ca **excelent mijloc** în contra ziselor boale de pĕr și la copíi e foarte de recomandat.

Magazin principal de expediție la **Kessler Rezső,** farmacist, Gyertyámos (comitatul Torontál).

Prețul 3 coroane.

Deposite în următoarele apotece: în Budapesta Török Jozsef, király-utcza 12. Dr. Eger, apot. la „Vultur". Dr. Budai Emil, Városház-tér 7. Raditz Robert, József-körut 64. Pojon: Czollner Vilmos, Lörinckapu-ut. Mișcolț: Baruch Gyula. Székes-Fehérvár: Say Rudolf. Seghedin: Barcsay Károly. Dobrițin: Mihalovits Jenő. Arad: Földes Kelemen. Timișoara: Theodor Albert. Vêrșeț: Küchler Béla. Caransebeș: Müller F. Jakab. Sibiiu: Molnár I. C., Parfumeria Meltzer. Brașov: Jekelius Nándor. Kelemen Ferenc, Victor Roth. Reghin: Wermescher Emil. Sighișoara: A. W. Lingner.

La Librăria **„Tipografiei",** soc. pe acțiuni în Sibiiu,

sĕ află de vênzare

următoarele publicațiuni

ale Societății

„Inocențiu Micu Clain"

a teologilor din Blaj

1. ***„Epistole cătră un preot tinĕr"*** de Aloisiu Melcher. Partea I. și II. 2 volume mari cu prețul redus de . . . . 1 fl. 50 cr.
2. ***„Pregătire la moarte",*** adecă considerațiuni asupra maximelor eterne folositoare tuturor spre meditare și preoților spre a predica, de Alfons M. Liguori, 1 volum de 440 pag. — fl. 80 cr.
3. ***„Duh muscălesc",*** narațiune de Bolanden (45 pag.) . . — fl. 10 cr.

— Se recomandă mai ales preoților. —

Pentru „Tipografia", societate pe acțiuni: V. H. Dressnandt.

Pentru tipar responsabil: Iosif Marschall.